

Inleiding op de dienst: OPGEWEKT ?!

Een collega schreef in haar kerkblad:

Wat is het verschil tussen Jezus en de dominee met Pasen?

Jezus staat op en de dominee gaat liggen....

Ik herken er wel iets van: na alle drukte van Palmpasen, stille week en Paasmorgen voel je inderdaad wel dat je veel van jezelf gegeven hebt. Voel je je een beetje leeg. Of misschien beter: een beetje katerig.

Waarom zijn de mensen zo moe?

Het is een vraag in het liedje van Jules de Korte 'Ik zou wel eens willen weten' (gaan we straks naar luisteren).

Je hoort het veel om je heen: jongeren die burnt out raken, ouderen die het leven moe zijn.

In de verhalen die we gaan lezen uit de Bijbel gaat het ook over die moeheid.

1. Vermoeidheid bij Elia na zijn stunt op de Karmel:

U kent het verhaal op de Karmel wel: een wedstrijdje 'offeren' zonder dat er vuur bij te pas komt, zodat de aanbeden god zelf het brandoffer kan ontsteken.

Baal lijkt te slapen, de Eeuwige zet het altaar in vuur en vlam en daarmee ook het volk Israel: het valt op de knieën en roept de Eeuwige uit als hun God.

De Baalprofeten worden op bevel van Elia en masse vermoord. En daardoor wordt hij zelf vogelvrij verklaard: hij is zijn leven niet meer zeker, want koning Achab en zijn vrouw Izebel zitten hem op de hielen en wensen zijn dood binnen 24 uur.

En op dat moment stappen wij het verhaal binnen: 1 Koningen 19.

2. En ook vermoeidheid bij een stel vissers die de hele nacht gevestigd hebben, maar niets gevangen hoor je de frustratie doorklinken. Alle moeite voor niets...: Lukas 5.

Het wordt geen doemdenken vanmorgen, maar ik trakteer op een peptalk!

Hoe gaat het met ons, na Pasen? Zijn we opgewekt??

Met een stel collega's lezen we twee boeken over de kerk van de toekomst:

1. De namiddag van het christendom (Tomas Halik) – waarin het gaat over de verandering van een tijdperk waarin we leven en hoe de kerk daarop anticipeert: beweegt zij mee, zet zij zich schrap, mist zij de boot?
2. De toekomst van de kerk (Aarnoud van der Deijl) – daarin wordt beschreven wat we allemaal gedaan hebben om de kerk te 'redden'.

Zeker dat laatste boek gaf veel herkenning. Bijvoorbeeld:

Een muziekband in de kerk met aantrekkelijke muziek, opvattingen moderniseren (geloven in een God die niet bestaat), op zoek naar maatschappelijke relevantie....

Het heeft allemaal niet mogen baten. De kerken bleven en blijven leeglopen.

Hoewel...dat is niet helemaal waar. De evangelische kerken groeien. Weliswaar niet met aanwas van buiten, maar m.n. jongeren van andere orthodoxe kerken.

Want evangelische kerken lijken heel modern, fris, en nieuw – in werkelijkheid is het orthodoxie in een moderne jasje.

Wat de jongeren daar zoeken?

Zekerheid, vastigheid.

Dat vind ik zelf een lastige. Want die zekerheid kan ik niet bieden. Wat ik wél kan bieden is een luisterend oor en het bij de hand nemen om samen op zoek te gaan. Geen dogmatische zekerheid, maar wel het vertrouwen in de Eeuwige, in die steun in de rug....

Is dat genoeg?

Elia is dat vertrouwen kwijt. Hij heeft zijn best gedaan, voor God geijverd, maar nu is hij op.

Een gevoel van zinloosheid overspoelt hem. Waar heeft hij zich voor uitgesloofd?

Het is allemaal voor niets geweest....

En alsof God een arts is van de Levensbeëindigingskliniek spreekt Elia de woorden "*Het is genoeg Heer, neem mij maar uit het leven weg*".

Hij ziet er geen gat meer in, geen God meer in.

Teleurgesteld in God en in het leven. Alles is zinloos.

Hij brengt zijn geloofsbrieven terug!

De weg die voorvader Mozes gegaan is van de berg Horeb dwars door de woestijn naar het beloofde land, maakt hij in de omgekeerde richting (geen uittocht maar een aftocht): veertig dagen en veertig nachten, tot hij weer terug bij ò is, d.w.z. bij de Horeb, beter bekend als de Sinai, de berg waar Mozes ooit uit handen van God zelf de Tien Woorden ontvangen had.

Een hopeloos mens onder aan de berg, die het niet meer ziet zitten.

In een diep dal van zijn leven. Van zijn profetisch idealisme is niets meer over.

Hoe kan het?

Juist heel herkenbaar!

Vol vuur heeft hij in dienst gestaan voor zijn God; maar wat heeft het opgeleverd? Wat is het rendement geweest van zijn zwoegen in dienst van zijn Heer?

We hebben van alles geprobeerd, schrijft Aarnoud van der Deijl, maar wat heeft het geholpen? Waar is het rendement van al ons zwoegen?

Van volle kerken naar het sluiten van leegstaande kerken...

De Eeuwige spreekt de moedeloze Elia aan: *“wat kom je hier doen, Elia?”*

Zou God dat niet weten of kunnen begrijpen? Waarom nog die vraag? Het doet me denken aan die vraag aan Adam: het was vragen naar de bekende weg, maar hij mag het zelf vertellen. Zijn verantwoording afleggen.

Elia mag ook op verhaal komen bij God doordat God hem zijn verhaal laat vertellen.

Elia geeft als antwoord: *“Heer, ik heb me volledig voor uw zaak ingezet - alleen ik ben nog over en nu proberen zij ook mij uit de weg te ruimen”*.

Hopeloos toch? Dan gooi je inderdaad de handdoek in de ring. Zinloze bezigheid dus. Daar ga je toch niet voor? Je wilt toch resultaat zien? Je moet toch weten waar je het voor doet? Wat is het rendement? Opbouwen i.p.v. afbouwen?

De reactie van God is anders. Niet in de zin van: *“Elia, je hebt gelijk. We houden er mee op. Kom maar dan stoppen we er mee....”* Zoals in de film van “Discovery of heaven” (verfilming van het boek ‘Ontdekking van de hemel’ van Harry Mulish) waarin God het beu is en de twee stenen Tafelen terug wil hebben.

Nee, hij nodigt Elia uit naar boven te komen, de berg op, voor een topontmoeting.

Een hele bijzondere ontmoeting, dat wel.

Want tot drie maal leek het er op dat Elia God zou ontmoeten, en tot 3x toe bleek de Eeuwige afwezig te zijn: niet in de storm, niet in de aardbeving en ook niet in het vuur. Daar waar je 'm zou verwachten is Hij niet. Zoals Hij zich aan Mozes had geopenbaard, verschijnt de Eeuwige nu niet.

Waar is God gebleven?

'Na het vuur klonk het gefluister van een zachte bries'. Letterlijk staat er: 'de stem van een zachte stilte'. Martin Buber (joods theoloog) vertaalt het met: 'een zwijgen van God'.

De stilte van God.

Stilte: daar kunnen we helemaal niet zo goed tegen. Hans Bouma: *"We zijn er niet opgebouwd. Wanneer de taal uitvalt, lijkt het alsof de stroom uitvalt. We zitten ineens in het donker, we zitten ineens in de kou"*.

Zo kan het zijn dat je God op verkeerde plekken zoekt of een verkeerde voorstelling van Hem hebt gemaakt: Hij is anders dan wij denken. In die stilte komt Elia uit zijn grot, uit zijn graf gekropen. Zijn gezicht bedekt hij met zijn mantel, omdat wie de Eeuwige ziet, zal sterven.

God-zij-dank klinkt daar ineens die stem van de Eeuwige.

"Elia, jij hier?"

Dezelfde vraag als onder aan de berg. Alsof God verwacht dat Elia intussen van gedachten veranderd is....Alsof hij, terwijl hij omhoog klimt, de kracht weer in zich voelt groeien.

Integendeel.

Opnieuw doet Elia zijn verhaal. Hij doet er niets aan af: zijn gevoel van falen, van zinloos leven is gebleven. Zijn moedeloosheid wordt erkend en serieus genomen. Hij hoeft ook niet meer. Maar het werk gaat wel door. De Eeuwige heeft zijn geloof in de mens niet verloren. Daarom wordt Elia's plaats door een ander ingenomen, zijn opvolger staat al klaar. Gesterkt door brood en wijn kan hij de weg terug gaan in de wetenschap dat de Eeuwige zijn levenswerk doorzet. De Eeuwige ziet er wel toekomst in.

De Eeuwige gooit het over een andere boeg: Elisa mag het van Elia overnemen.

In het 2e Bijbelverhaal komen we ook vermoeide mensen tegen. Juist op het moment dat ze willen uitrusten van een teleurstellende vangst na een nacht hard werken.

Het verhaal begint letterlijk zo: *"En het geschiedde"*: luister, let op! Hier gaat de geschiedenis van God met de mensen verder!

De vissers moeten hun netten over de andere boeg gooien.

Enkele jaren terug hebben we besloten om met de kindernevendienst te stoppen – de leiding zat veelal met eigen kinderen in het Trefpunt. Geen kinderoppas, geen kindernevendienst. Het deed pijn: afbouwen i.p.v. opbouwen...

We gooiden het over een andere boeg: kindopschoot. Op een ander tijdstip, andere manier toch de verhalen kunnen vertellen aan de kinderen.

De jeugdkerk droogde op – geen jongeren meer die daar interesse in hadden. Het deed pijn.

We gooiden het over een andere boeg: de millennials die zelf kunnen kiezen, geen ouders meer nodig hebben die hen enthousiasmeren – nee, zij komen uit zichzelf en hebben de behoefte om elkaar te ontmoeten, te spreken, door te praten.

Er is een Chinees gezegde dat luidt: *als er een deur dicht gaat, opent zich ergens anders een venster*. Je kunt treuren en rouwen om wat was. Dan denk je vanuit de overvloed – pijn voelen om wat je hebt ingeleverd.

Maar je kunt ook denken vanuit schaarste: dankbaar voor wat er is en vandaar uit verder denken. Elia kreeg een hart onder de riem gestoken doordat hij hulp zou krijgen van Elisa en een nieuwe koning. Een nieuw begin.

De vissers krijgen een duw in een andere richting: gooi je netten over de andere boeg. Blijf niet gefixeerd op hoe je het altijd deed, maar probeer het eens anders....

Blij zijn met wat zich aandient, met wat er is en niet blijven treuren om wat was.

Dat is je denken over een andere boeg gooien, waardoor we elkaar weer kunnen bemoedigen: kijk naar de nieuwe initiatieven, de millennials, de belijdeniscatechisanten en KASH-jongeren en trek je er aan op.

Maar ook in je eigen leven: blijf niet staren op wat was, maar probeer te zien naar wat is.

Het geeft je een ander perspectief.